

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/121/2004

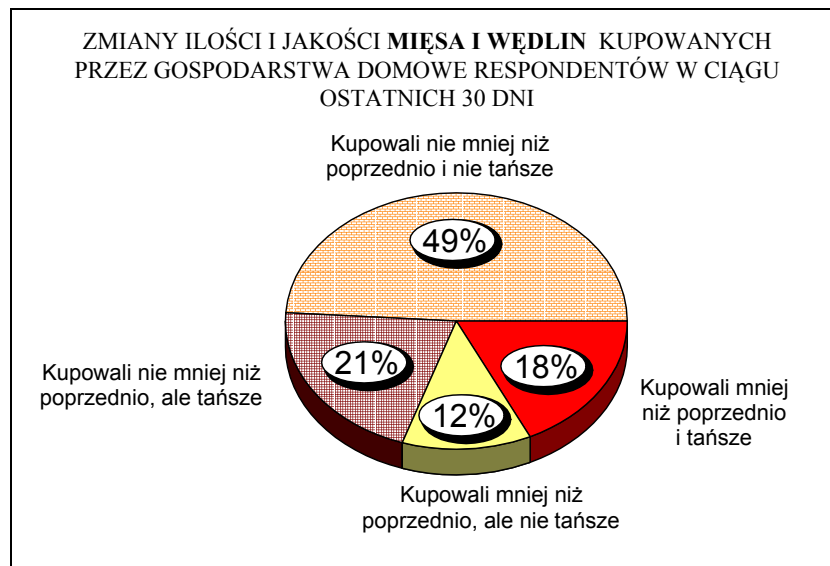
POSTRZEGANE ZMIANY CEN I ICH KONSEKWENCJE DLA KONSUMPCJI

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LIPIEC 2004

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- W ciągu miesiąca poprzedzającego lipcowy sondaż ponad 90% społeczeństwa odczuło wzrost cen mięsa i wędlin, a ponad 80% - także cukru i wyrobów cukierniczych. Większość Polaków dostrzegła też podwyżki cen paliw, lekarstw, nabiału, papierosów, tłuszczów roślinnych, pieczywa, mąki, makaronu i innych wyrobów mącznych.
- Jedyną kategorią produktów postrzeganych częściej jako taniejące niż drożejące były napoje alkoholowe.
- W gospodarstwach domowych blisko dwóch piątych konsumentów spożywano tańsze mięsa i wędliny. Po około jednej piątej społeczeństwa dokonało ponadto substytucji droższych produktów nabiałowych, papierosów, cukru i wyrobów cukierniczych oraz tłuszczów roślinnych tańszymi. Po kilkanaście procent respondentów deklarowało podobną substytucję wszystkich innych badanych przez nas produktów.
- Ponad połowa konsumentów mięsa i wędlin zmieniła ich konsumpcję ograniczając ilość lub nabywając tańsze wyroby (w tym blisko jedna piąta zastosowała jednocześnie obydwa sposoby dostosowania się do nowych cen).

- Postrzegany wzrost cen o wiele bardziej wpłynął na substytucję droższych produktów tańszymi niż na zmniejszenie wielkości spożycia. W przypadku wielu produktów, szczególnie mięsa i wędlin, oba te mechanizmy przystosowawcze zadziałały razem.

Koniec pierwszej połowy bieżącego roku charakteryzował się w Polsce wzrostem cen niektórych towarów konsumpcyjnych, co znalazło odbicie w istotnym wzroście wskaźnika inflacji. Ponieważ w najbliższej przyszłości można się spodziewać dalszych ruchów cen, zarówno sezonowych, jak i wynikających z ogólniejszych procesów ekonomicznych, w tym przyspieszonej integracji gospodarczej w ramach Unii Europejskiej, rozpoczęliśmy monitorowanie społecznej percepcji cen towarów konsumpcyjnych oraz jej konsekwencji dla zachowań konsumenckich¹.

Zachowania konsumenckie kształtują zarówno subiektywne oceny, jak i obiektywna sytuacja na rynku. Choć oba te czynniki są oczywiście ze sobą silnie powiązane, subiektywne odczucia bywają nie całkiem adekwatne do rzeczywistych zmian. Mogą być przesadne lub zbyt słabe, a na dodatek albo opóźnione, albo w niektórych przypadkach wyprzedzające rzeczywiste zmiany, stanowiąc rezultat trafnych przewidywań lub kształtując zachowania uruchamiające mechanizm „samospełniającej się przepowiedni”.

Wprawdzie ostatnie dane statystyczne wskazują na pewne zahamowanie podwyżek cen, które Polacy obserwowali miesiąc temu, jednak wzrost cen w porównaniu z początkiem ubiegłego miesiąca jest wyraźnie przez nich odczuwany.

Jak wskazują ekonomiczne badania rynku, pierwszą reakcją konsumentów na zasadniczy wzrost cen towarów masowej konsumpcji jest zazwyczaj zamiana nabywanych produktów na tańsze, a dopiero w następnej kolejności zmniejszenie ich ilości, czyli ograniczenie konsumpcji. Dla zbadania reakcji konsumentów na postrzegany ruch cen dodatkowo zapytaliśmy badanych, czy w ich gospodarstwach domowych kupuje się obecnie

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (170) przeprowadzono w dniach 9-12 lipca 2004 roku na liczącej 920 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

produkty tańsze niż dotychczas oraz czy ilość kupowanych produktów zwiększyła się, zmniejszyła czy też pozostała bez zmian.

Należy podkreślić, że wyniki naszego sondażu różnią się od wyników statystycznych badań budżetów rodzinnych nie tylko swym subiektywnym charakterem, ale także tym, że dotyczą osób, a nie gospodarstw domowych lub rodzin. Charakter reprezentatywnej próby stosowanej w badaniach opinii publicznej pozwala na określenie liczby dorosłych osób dostrzegających podwyżki lub obniżki cen oraz liczby osób, a nie rodzin odczuwających zmiany w bieżącej konsumpcji. Ze względu na zróżnicowanie liczby osób w rodzinach, rozkłady takich zjawisk, jak wpływ ruchu cen na konsumpcję jednostek i konsumpcję w gospodarstwach domowych różnią się między sobą. CBOS zajmuje się tym pierwszym zagadnieniem.

POSTRZEGANE ZMIANY CEN

W ciągu miesiąca poprzedzającego lipcowy sondaż ponad 90% społeczeństwa odczuło podwyżki cen mięsa i wędlin, a ponad 80% - także cukru i wyrobów cukierniczych, w tym większość postrzegala te podwyżki jako zdecydowane. Co najmniej połowa dorosłych Polaków (od 52% do 73%) dostrzegła też podwyżki cen paliw, lekarstw, nabiału, papierosów, tłuszczów roślinnych, pieczywa, mąki, makaronu i innych wyrobów mącznych. Można więc powiedzieć, że większość społeczeństwa odczuła wzrost cen wszystkich podstawowych produktów spożywczych, a szczególnie mięsa i jego przetworów, oraz tak ważnych produktów, jak lekarstwa i paliwa.

Tabela 1. Postrzegane zmiany cen w ciągu 30 dni poprzedzających sondaż

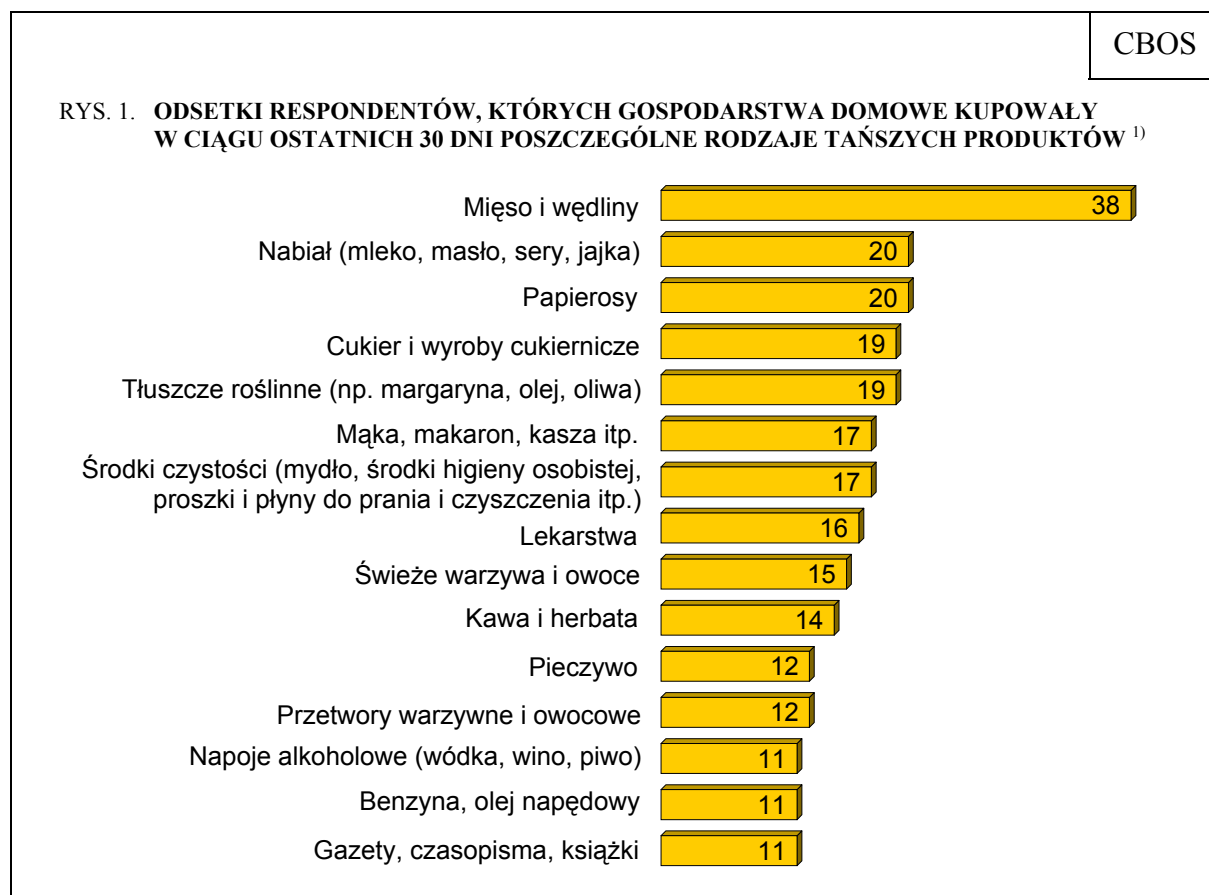
Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu ostatnich 30 dni ceny tych produktów spadły, podniosły się czy pozostały takie same?	Wzrosły		Pozostały takie same	Spadły	Trudno powiedzieć
	zdecydowanie	nieco			
	w procentach				
Mięso i wędliny	63	29	4	1	3
Cukier i wyroby cukiernicze	54	33	7	1	5
Benzyna, olej napędowy	38	30	4	3	25
Lekarstwa	29	34	18	1	18
Nabiał (mleko, masło, sery, jajka)	25	48	20	1	6
Papierosy	22	32	10	1	35
Tłuszcze roślinne, np. margaryna, olej, oliwa	13	39	38	1	9
Pieczywo	12	49	32	1	6
Mąka, makaron, kasza i inne wyroby mączne	11	44	33	1	11
Świeże warzywa i owoce	9	32	31	17	11
Środki czystości (mydło, środki higieny osobistej, proszki i płyny do prania i czyszczenia itp.)	7	28	56	1	9
Przetwory warzywne i owocowe	7	24	43	3	23
Gazety, czasopisma, książki	6	20	56	1	17
Kawa, herbata	4	19	67	2	8
Napoje alkoholowe (wódka, wino, piwo)	4	9	38	16	33

Tylko w przypadku napojów alkoholowych odsetek osób dostrzegających obniżkę cen jest wyższy od odsetka dostrzegających podwyżkę. Jedyna poza alkoholem kategoria produktów, której ceny w opinii istotnej części społeczeństwa (17%) również spadły, to świeże warzywa i owoce. W tym jednak przypadku sezonowy spadek cen jest postrzegany rzadziej niż podwyżki, na co prawdopodobnie wpłynęły ceny niektórych owoców importowanych. Możliwe też, że na subiektywne oceny respondentów miało wpływ (choć nie tego dotyczyło pytanie) porównywanie cen warzyw i owoców z cenami sprzed roku.

ZMIANA MODELU KONSUMPCJI - NABYWANIE TAŃSZYCH PRODUKTÓW

Dostrzegany wzrost cen prawie natychmiast spowodował zasadnicze zmiany w konsumpcji. Najpierw omówimy zastępowanie droższych produktów tańszymi, a więc często - choć nie w każdym przypadku - gorszej jakości. Blisko dwie piąte polskich konsumentów (38%) kupuje tańsze niż miesiąc temu mięso i wędliny. Substytucja gatunków pozostałych produktów jest znacznie mniej rozpowszechniona, lecz również wyraźnie

zauważalna. Około jednej piątej konsumentów nabywa tańsze produkty nabiałowe, papierosy, wyroby cukiernicze i tłuszcze roślinne, a nieco mniejsza liczebnie grupa (14%-17%) kupuje takie tańsze produkty, jak: mąka, makaron, kasza i inne wyroby mączne, środki czystości, lekarstwa, warzywa i owoce oraz kawa i herbata. W przypadku lekarstw zapewne oznacza to zastępowanie droższych leków zagranicznych ich odpowiednikami polskimi.

¹⁾ W obliczeniach pominięto osoby, których gospodarstwa domowe nie kupowały i nie kupują danych produktów (100% = konsumenci danego produktu)

Rzadziej na tańsze zmieniano rodzaje nabywanego pieczywa, przetworów warzywno-owocowych, napojów alkoholowych oraz - co oczywiste ze względu na charakter tych towarów - paliw, prasy i książek.

ZMIANA MODELU KONSUMPCJI - ILOŚĆ NABYWANYCH PRODUKTÓW

Mięso i wędliny stanowią kategorię produktów, których wzrost cen spowodował największe ograniczenie konsumpcji. Wyniki naszego sondażu potwierdzają jednak ogólną prawidłowość dostosowywania się do wzrostu cen najpierw przez nabywanie tańszych produktów, a dopiero później przez zmniejszanie ich ilości. O ile w ciągu miesiąca poprzedzającego sondaż tańsze mięsa i wędliny konsumowało niemal dwie piąte Polaków (38%), o tyle mniejsze ilości tych produktów nabywała tylko nieco ponad jedna czwarta (29%). Mimo różnicy mechanizmów przystosowawczych, takie tempo redukowania ilości nabywanego mięsa i wędlin w ciągu tylko jednego miesiąca należy uznać za bardzo wysokie. Około jednej piątej Polaków zmniejszyło też ilość nabywanego cukru i wyrobów cukierniczych oraz przetworów owocowo-warzywnych.

Tabela 2. Respondenci według zmian ilości produktów kupowanych przez ich gospodarstwa domowe w ciągu ostatnich 30 dni

Czy w ciągu ostatnich 30 dni, na potrzeby gospodarstwa domowego kupowali Państwo więcej niż poprzednio czy też mniej wymienionych poniżej produktów?	Więcej		Tyle samo	Mniej		Nie kupowali w ciągu ostatnich dwóch miesięcy	Trudno powiedzieć
	znacznie	nieco		nieco	znacznie ¹⁾		
	w procentach						
Środki czystości (mydło, środki higieny osobistej, proszki i płyny do prania i czyszczenia itp.)	2	5	88	3	1	0	1
Kawa i herbata	1	3	88	4	2	1	1
Tłuszcze roślinne, np. margaryna, olej, oliwa	1	3	84	8	2	1	1
Pieczywo	2	6	83	6	1	1	1
Mąka, makaron, kasza itp.	1	5	79	8	4	2	1
Nabiał (mleko, masło, sery, jajka)	2	6	75	9	4	3	1
Cukier i wyroby cukiernicze	2	7	70	13	6	1	1
Gazety, czasopisma, książki	0	3	67	9	7	12	2
Mięso i wędliny	2	6	61	19	10	1	1
Przetwory warzywne i owocowe	2	8	55	12	6	15	2
Lekarstwa	7	16	50	9	4	12	2
Świeże warzywa i owoce	12	20	48	8	5	6	1
Napoje alkoholowe (wódka, wino, piwo)	1	3	48	8	9	29	2
Benzyna i olej napędowy	3	5	45	5	4	36	2
Papierosy	0	2	44	5	4	41	4

¹⁾ W tym ci, którzy w ogóle przestali kupować

O ile zmniejszenie zakupów cukru i wyrobów cukierniczych można wiązać ze wzrostem cen i wcześniejszym zgromadzeniem zapasów, o tyle podobne zjawisko w odniesieniu do przetworów warzywno-owocowych ma z pewnością charakter sezonowy. Świeże warzywa i owoce stanowią bowiem kategorię produktów najczęściej nabywaną obecnie w ilości większej niż poprzednio. Ciekawe, że jedyną, poza warzywami i owocami, kategorią produktów nabywanych istotnie częściej niż miesiąc temu są lekarstwa. Zjawisko to wymaga jednak dalszych badań i analiz.

W badaniu uwzględniliśmy trzy rodzaje produktów nabywanych przez znaczną wprawdzie, lecz daleką od 100% liczbę gospodarstw domowych. Respondenci należący do takich gospodarstw domowych, w których nikt nie kupuje papierosów, stanowią około dwóch piątych ogółu. Oczywiście nie znaczy to, że aż 60% dorosłych Polaków pali, ponieważ w dużej rodzinie może być tylko jeden palacz. (W rzeczywistości odsetek palących wynosi około 40%). Ponad jedna trzecia badanych reprezentuje gospodarstwa domowe, które nie kupują benzyny lub olejów napędowych, a ponad jedna czwarta - napojów alkoholowych. Tak więc dla prawidłowego określenia całokształtu zmian konsumpcji w dalszej części raportu będziemy analizować odpowiedzi tylko tych respondentów, których rodziny nabywały dane produkty.

KOMPLEKSOWA ANALIZA ZMIAN MODELU KONSUMPCJI - ILOŚĆ I JAKOŚĆ

Najwięcej zmian spowodowanych wzrostem cen zaobserwowaliśmy w konsumpcji mięsa i wędlin. Około jednej piątej konsumentów (18%) kupowało zarówno mniej, jak i pośledniejsze gatunki mięsa i jego przetworów. Nieco większa liczebnie grupa (21%) nie zmniejszyła wprawdzie ilości zakupów, jednak kupowała tańsze wyroby mięsne, a stosunkowo niewielu respondentów (12%) zdecydowało się ograniczyć ilość nabywanych produktów mięsnych, ale nie kosztem jakości. W sumie ponad połowa konsumentów mięsa i wędlin (51%) zmniejszyła ilość zakupów lub/i kupowała tańsze produkty mięsne.

RYS. 2. RESPONDENCI WEDŁUG ZMIAN ILOŚCI I JAKOŚCI PRODUKTÓW KUPOWANYCH PRZEZ ICH GOSPODARSTWA DOMOWE W CIĄGU OSTATNICH 30 DNI*

Kupowali nie mniej niż poprzednio i nie tańsze
  Kupowali nie mniej niż poprzednio, ale tańsze
  Kupowali mniej niż poprzednio, ale nie tańsze
  Kupowali mniej niż poprzednio i tańsze

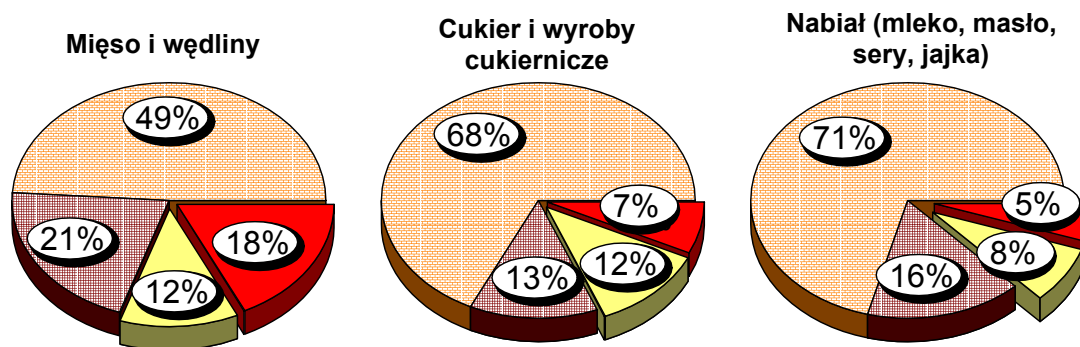

Tabela 3. Respondenci według zmian ilości i jakości produktów kupowanych przez ich gospodarstwa domowe w ciągu ostatnich 30 dni*

Kategorie produktów	Kupowali nie mniej niż poprzednio		Kupowali mniej niż poprzednio	
	nie tańsze	tańsze	nie tańsze	tańsze
w procentach				
Mięso i wędliny	49	21	12	18
Napoje alkoholowe (wódka, wino, piwo)	68	7	20	5
Cukier i wyroby cukiernicze	68	13	12	7
Papierosy	68	15	10	7
Nabiał (mleko, masło, sery, jajka)	71	16	8	5
Lekarstwa	71	14	12	3
Przetwory warzywne i owocowe	71	8	16	5
Tłuszcze roślinne, np. margaryna, olej, oliwa	73	17	7	3
Mąka, makaron, kasza itp.	75	13	8	4
Gazety, czasopisma, książki	76	7	12	5
Świeże warzywa i owoce	76	11	9	4
Benzyna, oleje napędowe	79	7	10	4
Pieczywo	81	11	6	2
Środki czystości (mydło, środki higieny osobistej, proszki i płyny do prania i czyszczenia)	81	16	1	2
Kawa, herbata	82	12	4	2

Około 30% konsumentów ograniczyło ilość lub zmieniło jakość nabywanych napojów alkoholowych (do informacji tej należy podchodzić z ostrożnością, można bowiem przypuszczać, że stanowi ona rezultat zamierzonej przez respondentów „poprawności” odpowiedzi), a także przetworów warzywnych i owocowych (co jest zmianą sezonową), lekarstw, nabiału, papierosów, cukru i wyrobów cukierniczych. Około 25% konsumentów zadeklarowało pogorszenie standardu (ilości i/lub jakości) konsumpcji takich towarów, jak: tłuszcze roślinne (w dużej mierze jest to również zmiana sezonowa), mąka, makaron i inne produkty mączne, gazety, czasopisma i książki oraz świeże warzywa i owoce. Konsumpcja produktów tej ostatniej kategorii uległa znacznym zmianom sezonowym, dużo więcej osób bowiem - jak zaznaczyliśmy wyżej - zwiększyło, niż zmniejszyło ilość kupowanych warzyw i owoców. Mniejsze zmiany dotyczą konsumpcji takich produktów, jak paliwa, pieczywo, środki czystości oraz kawa i herbata (około 20% konsumentów).

W sumie bez przesady można powiedzieć, że społeczeństwo polskie odczuło duże zmiany cen (głównie podwyżki, przede wszystkim mięsa, cukru, lekarstw, paliw oraz nabiału) i szybko dostosowało do nich konsumpcję.

DYNAMICZNY WSKAŹNIK „DOCHODOWEJ I CENOWEJ ELASTYCZNOŚCI POPYTU”

Termin „dochodowa i cenowa elastyczność popytu” wzięliśmy w cudzysłów, posługujemy się nim bowiem w specyficznym rozumieniu, odległym od potocznie stosowanego w ekonomii. Po pierwsze, nie badamy ani wysokości wydatków na poszczególne produkty, ani rzeczywistej ilości tych produktów nabywanych przez konsumentów, a jedynie deklaracje dotyczące tego, czy w gospodarstwie domowym respondenta kupuje się ich mniej czy więcej oraz takich samych czy tańszych niż dotychczas. Po drugie, nie badamy rzeczywistych cen, a jedynie przekonanie, że one wzrosły lub zmalały w ciągu miesiąca poprzedzającego sondaż. Tak więc zarówno ceny, jak i konsumpcja są przez badanych określane subiektywnie, przy czym oceny dotyczą nie poziomu, a spadku lub

---

* W obliczeniach pominięto osoby, których gospodarstwa domowe nie kupowały i nie kupują danych produktów, oraz takie, które nie potrafiły określić kierunku zmian w zakupach (100% = konsumenci danego produktu)

wzrostu. Zmiany jakości konsumpcji wyrażone są zmienną zero-jedynkową (1 - tańsze produkty, 0 - nie tańsze). Zmiany ilości konsumpcji mierzone są za pomocą sześciopunktowej skali interwałowej, na której 1 oznacza dużo więcej, 2 - nieco więcej, 3 - mniej więcej tyle samo, 4 - nieco mniej, 5 - dużo mniej, 6 - przestał(a)m (przestaliśmy) kupować ten produkt. Percepcja zmian cen mierzona jest skalą pięciopunktową (1 - zdecydowanie spadły, 2 - nieco spadły, 3 - są mniej więcej takie same, 4 - nieco wzrosły, 5 - zdecydowanie wzrosły). Tak więc pozytywna korelacja między skalami zmian konsumpcji i cen oznacza, iż postrzegany wzrost cen powoduje zmniejszenie konsumpcji.

Siłę wpływu poszczególnych zmiennych na zmiany konsumpcji określamy współczynnikami regresji „ols”. Dla uproszczenia, a także dla ułatwienia porównań siły wpływu poszczególnych zmiennych, w tabeli przedstawiono jedynie standardowe współczynniki regresji (beta). Wśród zmiennych niezależnych, poza percepcją ruchu cen, uwzględniliśmy także wysokość dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego oraz takie zmienne społeczno-demograficzne, jak: płeć, wiek, miejsce zamieszkania i wykształcenie. Poszczególne kategorie towarów konsumpcyjnych bardzo różnią się pod względem siły oddziaływania tych zmiennych na zmiany konsumpcji. Ponadto oddziaływanie to jest znacznie silniejsze na substytucje nabywanych gatunków niż na zmniejszenie konsumpcji. W obu przypadkach równania regresji tłumaczą jednak tylko niewielki odsetek wariancji zmiennych zależnych.

Postrzegany wzrost cen najsilniej wpływa na kupowanie tańszych papierosów oraz niewiele słabiej na substytucję produktów nabiałowych, świeżych i przetworzonych owoców i warzyw oraz środków czystości. Dość silnie wpływa też na decyzje o kupnie tańszych wyrobów mięsnych, tłuszczów roślinnych, kawy, herbaty i lekarstw. W przypadku pieczywa, mąki, makaronu i innych wyrobów mącznych oraz cukru i wyrobów cukierniczych wpływ postrzeganego wzrostu cen na substytucje droższych produktów tańszymi jest istotny statystycznie, jednak dość umiarkowany. Dotyczy to też kupowania tańszych książek i czasopism. Dostrzegany ruch cen nie wpłynął na substytucję gatunków kupowanych paliw (gatunkowe różnice w cenach są tu minimalne, a produkty trudno zastępowalne) oraz napojów alkoholowych, często postrzeganych ostatnio jako taniejące.

Tabela 4. Wpływ postrzeganego ruchu cen, dochodu i cech społeczno-demograficznych na zmianę gatunków kupowanych produktów

Zmienna zależna - nabywanie tańszych produktów ¹⁾	Zmienne niezależne							R ²
	Płeć (k)	Wiek	Wieś ²⁾	Duże miasto ²⁾	Lata nauki	Do- chód ³⁾	Zmiana cen ⁴⁾	
	Standardyzowane współczynniki regresji (beta)							
Pieczywo	-0,05	0,01	0,00	0,13**	-0,10*	-0,17**	0,11**	0,07
Mąka, makaron itp.	-0,02	0,01	-0,01	0,12*	-0,09	-0,20**	0,14**	0,08
Mięso i wędliny	0,06	0,14**	0,08	0,04	-0,11*	-0,20**	0,18**	0,12
Nabiał (mleko, masło, sery, jajka)	0,08	0,06	-0,10*	0,05	-0,10*	-0,11*	0,22**	0,10
Cukier i wyroby cukiernicze	0,06	0,03	-0,10*	0,06	-0,11*	-0,22**	0,15**	0,11
Tłuszcze roślinne	0,03	0,04	-0,04	0,14**	-0,08	-0,26**	0,18**	0,12
Świeże warzywa i owoce	-0,02	0,11*	-0,06	0,11*	-0,04	-0,16**	0,22**	0,11
Przetwory warzywne i owocowe	-0,01	0,08	-0,04	0,11*	-0,03	-0,23**	0,20**	0,11
Napoje alkoholowe	-0,06	-0,02	-0,01	0,03	-0,08	-0,13*	0,09	0,04
Kawa, herbata	0,02	0,07	-0,04	0,09	-0,08	-0,20**	0,17**	0,09
Benzyna, oleje napędowe	-0,06	-0,05	-0,10	-0,07	-0,14*	-0,03	-0,01	0,03
Środki czystości	-0,02	0,06	-0,09	0,05	-0,05	-0,22**	0,21**	0,11
Lekarstwa	0,03	0,07	-0,01	0,12*	-0,09	-0,15**	0,17**	0,09
Gazety, czasopisma, książki	0,01	0,08	-0,11*	0,03	0,03	-0,29**	0,16**	0,10
Papierosy	-0,03	-0,03	-0,19**	0,09	-0,15*	-0,23**	0,25**	0,18

¹⁾ Zmienna zero-jedynkowa

²⁾ Kategoria odniesienia - miasto powyżej 500 tys. mieszkańców

³⁾ Logarytm naturalny dochodu na jedną osobę w gospodarstwie domowym

⁴⁾ Skala 5-punktowa

* Istotne na poziomie 0,05

** Istotne na poziomie 0,01

Następną ważną determinantą substytucji gatunków nabywanych towarów konsumpcyjnych jest dochód na jednego członka gospodarstwa domowego. Ma on silny wpływ na zmianę nabywanych gatunków prawie wszystkich badanych produktów, z wyjątkiem paliw. Ponieważ zakupy dokonywane są na potrzeby wszystkich członków gospodarstw domowych, oczywiste jest, że płeć nie jest czynnikiem istotnie różnicującym substytucję gatunków. Również wiek nie jest silną determinantą substytucji droższych produktów tańszymi. Jeśli wyeliminować skorelowany z wiekiem wpływ dochodu (a to właśnie czynią równania regresji, które przedstawiają wpływ poszczególnych czynników „netto”), to okaże się, że starsi ludzie nieco częściej niż poprzednio kupowali tańsze mięsa i wędliny oraz warzywa i owoce. Zamieszkiwanie na wsi nie powoduje częstszej niż w miastach zmiany nabywanych gatunków poszczególnych produktów. Przeciwnie, w niektórych przypadkach ludność wiejska rzadziej niż miejska zmieniała jakość

kupowanych produktów. Niewykluczone, iż jest to wynikiem powszechnego kupowania przez mieszkańców wsi tańszych produktów - niezależnie od ruchu cen, co uniemożliwia dalszą substytucję. W dużych miastach częściej niż w małych i średnich oraz na wsi zastępowano droższe pieczywo, mąkę, makarony i inne wyroby mączne, tłuszcze roślinne, świeże i przetworzone warzywa oraz owoce, a także lekarstwa tańszymi ich odpowiednikami. Wpływ miejsca zamieszkania nie jest w tych przypadkach jednak bardzo silny, podobnie jak wpływ wykształcenia redukujący nieco substytucję tylko niektórych towarów.

Tabela 5. Wpływ postrzeganego ruchu cen, dochodu i cech społeczno-demograficznych na zmianę ilości kupowanych produktów

Zmienna zależna - zmniejszenie ilości nabywanych produktów ¹⁾	Zmienne niezależne							
	Płeć (k)	Wiek	Wies ²⁾	Duże miasto ²⁾	Lata nauki	Dochód ³⁾	Zmiana cen ⁴⁾	R ²
	Standardyzowane współczynniki regresji (beta)							
Pieczywo	0,02	0,09	-0,06	-0,03	0,10*	-0,03	0,04	0,02
Maka, makaron itp.	0,05	0,03	-0,08	-0,02	0,04	0,02	0,05	0,01
Mięso i wędliny	0,04	0,14**	-0,16**	-0,05	0,01	-0,11*	0,12**	0,06
Nabiał (mleko, masło, sery, jajka)	0,03	0,05	0,02	-0,04	0,01	-0,03	0,12**	0,02
Cukier i wyroby cukiernicze	0,02	0,14**	-0,15**	-0,05	0,06	-0,05	0,08*	0,04
Tłuszcze roślinne	0,05	-0,04	-0,07	-0,04	-0,01	0,06	0,10*	0,02
Świeże warzywa i owoce	-0,07	0,13**	0,12*	-0,01	-0,08	-0,14**	0,18**	0,14
Przetwory warzywne i owocowe	0,00	0,02	-0,12*	-0,01	-0,01	-0,20**	0,16**	0,07
Napoje alkoholowe	0,01	0,09	-0,15**	-0,05	0,02	-0,25**	-0,08	0,06
Kawa, herbata	-0,01	0,13**	-0,07	-0,04	0,08	-0,12*	0,04	0,02
Benzyna, oleje napędowe	-0,14**	0,10	-0,08	-0,01	-0,06	-0,04	0,06	0,04
Środki czystości	-0,07	0,12*	-0,02	-0,06	-0,02	0,04	0,04	0,03
Lekarstwa	-0,09*	-0,16**	0,06	0,04	-0,03	-0,04	-0,07	0,05
Gazety, czasopisma, książki	0,01	0,08	-0,11*	0,03	0,03	-0,29**	0,16**	0,10
Papierosy	-0,01	0,10	-0,09	0,13*	0,08	-0,17**	0,06	0,05

¹⁾ Skala 6-punktowa

²⁾ Kategoria odniesienia - miasto powyżej 500 tys. mieszkańców

³⁾ Logarytm naturalny dochodu na jedną osobę w gospodarstwie domowym

⁴⁾ Skala 5-punktowa

* Istotne na poziomie 0,05

** Istotne na poziomie 0,01

Zmiany ilości kupowanych produktów - jako następny, bardziej zaawansowany sposób dostosowywania zachowań konsumenckich do zmieniających się cen - dają się wytłumaczyć cechami społeczno-demograficznymi, dochodem i postrzeganiem ruchu cen o wiele słabiej niż substytucja gatunków. Percepcja zmieniających się cen najsilniej oddziałuje na zmianę ilości nabywanych warzyw i owoców, zarówno świeżych, jak przetworzonych, oraz czasopism i książek. Słabiej, ale w statystycznie istotnym stopniu, dostrzegany wzrost

cen zmniejsza ilość nabywanego mięsa i wędlin, nabiału, cukru i wyrobów cukierniczych oraz tłuszczów roślinnych. Nie wpływa natomiast istotnie na ilość konsumowanego pieczywa, mąki i wyrobów mącznych, napojów alkoholowych, używek, paliw, środków czystości, lekarstw i papierosów. W przypadku większości tych produktów mechanizmem dostosowawczym jest w relatywnie większej mierze substytucja gatunków.

Dochód na osobę w rodzinie najsilniej wpływa na zmiany ilości kupowanych książek i czasopism, alkoholu oraz warzyw i owoców. Ma też istotny wpływ na deklarowane zmiany ilości nabywanych papierosów, kawy i herbaty oraz mięsa i wędlin. Nie oddziałuje natomiast na ilościowe zmiany konsumpcji pieczywa, mąki, makaronów i innych wyrobów mącznych, nabiału, cukru, tłuszczów roślinnych, paliw, środków czystości i lekarstw.

Ogólnie rzecz biorąc, zarówno obiektywne warunki materialne rodzin, jak i subiektywne postrzeganie ruchu cen wpływają o wiele silniej na zmiany konsumpcji poprzez substytucję droższych produktów tańszymi niż przez zmniejszanie spożycia.

Opracował
Krzysztof ZAGÓRSKI

A N E K S

Tabela 1. Zmiany jakości i ilości **miesza i wędlin** kupowanych przez gospodarstwa domowe respondentów w ciągu ostatnich 30 dni

(%)

	Nie tańsze, nie mniej	Tańsze, nie mniej	Mniej, nie tańsze	Mniej i tańsze	Liczba osób
Ogółem	49	21	12	18	889
Płeć					
Mężczyźni	55	19	11	15	422
Kobiety	44	22	12	21	466
Wiek					
18-24 lat	57	16	13	15	127
25-34	62	17	11	10	163
35-44	49	15	18	18	145
45-54	50	22	6	22	176
55-64	39	29	13	20	123
65 lat i więcej	38	26	12	24	155
Miejsce zamieszkania					
Wieś	52	24	9	14	326
Miasto do 20 tys.	42	22	19	17	107
20-100 tys.	47	16	13	23	179
101-500 tys.	49	20	14	17	172
501 tys. i więcej mieszk.	52	17	7	24	105
Wykształcenie					
Podstawowe	40	29	8	24	244
Zasadnicze zawodowe	46	21	12	20	230
Średnie	55	16	16	14	313
Wyższe	63	15	9	13	102
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	62	17	12	9	58
Prac. umysł. niż. szczebla	57	20	6	16	77
Pracownicy fiz.- umysł.	51	17	10	21	73
Robotnicy wykwalifikowani	51	20	15	14	76
Robotnicy niewykwalifik.	45	29	9	17	34
Rolnicy	55	19	14	13	47
Pracujący na własny rach.	82	2	6	10	41
Bierni zawodowo					
Renciści	36	27	11	27	92
Emeryci	40	29	12	18	188
Uczniowie i studenci	69	10	15	6	52
Bezrobotni	37	21	15	28	102
Gospodynie domowe i inni	53	11	12	24	48
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	49	23	11	16	129
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	56	15	11	18	60
sekt. pryw. poza rolnict.	63	14	9	14	167
prywatnym gosp. rolnym	53	19	15	12	54
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	31	28	14	27	114
301-500	51	19	10	20	138
501-900	49	20	12	18	220
901-1200	61	20	11	8	67
Powyżej 1200 zł	65	8	11	15	64
Ocena własnych war. mater.					
Złe	29	31	11	30	260
Średnie	50	21	12	17	397
Dobre	73	9	12	6	231
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	21	30	13	36	47
Raz w tygodniu	50	22	12	16	439
1-2 razy w miesiącu	54	19	11	16	136
Kilka razy w roku	48	20	13	19	161
W ogóle nie uczestniczy	55	15	11	19	107
Poglądy polityczne					
Lewica	52	20	10	18	139
Centrum	53	18	14	15	278
Prawica	48	20	14	18	201
Trudno powiedzieć	45	24	9	21	269

Tabela 2. Zmiany jakości i ilości **napojów alkoholowych** kupowanych przez gospodarstwa domowe respondentów w ciągu ostatnich 30 dni (%)

	Nie tańsze, nie mniej	Tańsze, nie mniej	Mniej, nie tańsze	Mniej i tańsze	Liczba osób
Ogółem	68	7	20	5	601
Płeć					
Mężczyźni	71	7	16	6	337
Kobiety	66	7	24	3	264
Wiek					
18-24 lat	61	7	25	7	105
25-34	75	6	15	3	128
35-44	74	6	14	6	119
45-54	70	6	21	4	123
55-64	58	11	23	8	74
65 lat i więcej	68	6	24	1	52
Miejsce zamieszkania					
Wieś	69	10	17	4	231
Miasto do 20 tys.	64	11	22	3	63
20-100 tys.	66	4	26	4	115
101-500 tys.	69	2	21	9	121
501 tys. i więcej mieszk.	73	8	14	5	72
Wykształcenie					
Podstawowe	65	12	17	6	129
Zasadnicze zawodowe	65	8	20	7	161
Średnie	70	5	23	3	234
Wysze	78	5	12	5	77
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	81	3	10	7	46
Prac. umysł. niż. szczebla	71	2	26	2	59
Pracownicy fiz. - umysł.	77	2	14	6	59
Robotnicy wykwalifikowani	70	2	20	8	62
Robotnicy niewykwalifik.	46	19	35	0	26
Rolnicy	73	2	20	5	40
Pracujący na własny rach.	90	2	5	2	37
Bierni zawodowo					
Renciści	65	14	14	7	47
Emeryci	63	7	26	3	79
Uczniowie i studenci	71	5	22	3	42
Bezrobotni	50	22	21	7	77
Gospodynie domowe i inni	75	0	20	5	29
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	72	2	18	7	97
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	76	3	17	4	44
sekt. pryw. poza rolnict.	75	4	18	3	144
prywatnym gosp. rolnym	72	5	19	4	45
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	40	16	33	11	75
301-500	63	4	29	4	96
501-900	70	6	19	5	138
901-1200	89	0	9	2	42
Powyżej 1200 zł	83	3	10	4	45
Ocena własnych war. mater.					
Złe	55	12	23	10	164
Średnie	71	5	20	4	265
Dobre	77	5	16	2	172
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	49	15	27	9	19
Raz w tygodniu	72	6	17	5	287
1-2 razy w miesiącu	66	8	19	6	96
Kilka razy w roku	64	7	25	5	120
W ogóle nie uczestniczy	68	7	21	4	79
Poglądy polityczne					
Lewica	66	6	23	5	99
Centrum	73	3	20	5	210
Prawica	65	11	19	5	134
Trudno powiedzieć	68	9	18	5	158

Tabela 3. Zmiany jakości i ilości **cukru i wyrobów cukierniczych** kupowanych przez gospodarstwa domowe respondentów w ciągu ostatnich 30 dni (%)

	Nie tańsze, nie mniej	Tańsze, nie mniej	Mniej, nie tańsze	Mniej i tańsze	Liczba osób
Ogółem	68	13	12	7	883
Płeć					
Mężczyźni	72	10	11	6	424
Kobiety	64	14	13	8	459
Wiek					
18-24 lat	69	14	11	5	130
25-34	78	9	11	2	162
35-44	66	12	13	9	149
45-54	67	14	11	8	177
55-64	58	15	13	14	117
65 lat i więcej	68	12	14	6	148
Miejsce zamieszkania					
Wieś	74	15	7	4	330
Miasto do 20 tys.	63	15	17	6	104
20-100 tys.	65	7	17	11	176
101-500 tys.	66	11	14	8	168
501 tys. i więcej mieszk.	64	14	12	10	104
Wykształcenie					
Podstawowe	63	18	9	9	239
Zasadnicze zawodowe	67	13	13	8	230
Średnie	69	11	14	6	315
Wysze	80	2	12	5	100
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	84	0	12	4	58
Prac. umysł. niż. szczebla	74	13	7	6	75
Pracownicy fiz. - umysł.	80	4	8	7	75
Robotnicy wykwalifikowani	74	7	12	8	76
Robotnicy niewykwalifik.	56	28	4	12	34
Rolnicy	78	8	12	2	49
Pracujący na własny rach.	83	2	11	4	42
Bierni zawodowo					
Renciści	57	15	17	10	85
Emeryci	64	15	13	8	183
Uczniowie i studenci	67	17	16	0	53
Bezrobotni	58	19	12	11	103
Gospodynie domowe i inni	54	18	19	8	48
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	72	8	11	9	129
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	74	10	12	5	61
sekt. pryw. poza rolnict.	79	7	8	5	167
prywatnym gosp. rolnym	80	8	10	2	56
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	53	21	16	10	115
301-500	67	10	10	13	137
501-900	73	9	10	8	217
901-1200	82	6	11	2	66
Powyżej 1200 zł	74	2	23	2	61
Ocena własnych war. mater.					
Złe	58	17	13	12	252
Średnie	68	13	12	8	400
Dobre	81	7	12	1	230
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	44	22	8	25	45
Raz w tygodniu	69	13	11	7	440
1-2 razy w miesiącu	71	6	16	7	133
Kilka razy w roku	62	15	15	8	159
W ogóle nie uczestniczy	80	8	11	1	106
Poglądy polityczne					
Lewica	74	6	11	8	137
Centrum	69	12	13	6	280
Prawica	67	12	15	7	201
Trudno powiedzieć	65	17	10	8	263

Tabela 4. Zmiany jakości i ilości **papierosów** kupowanych przez gospodarstwa domowe respondentów w ciągu ostatnich 30 dni (%)

	Nie tańsze, nie mniej	Tańsze, nie mniej	Mniej, nie tańsze	Mniej i tańsze	Liczba osób
Ogółem	68	15	10	7	492
Płeć					
Mężczyźni	68	16	9	8	267
Kobiety	68	14	11	6	225
Wiek					
18-24 lat	67	17	8	8	87
25-34	73	12	11	4	95
35-44	67	13	11	9	91
45-54	67	17	8	7	109
55-64	64	17	8	11	66
65 lat i więcej	69	11	17	3	44
Miejsce zamieszkania					
Wieś	77	13	7	4	180
Miasto do 20 tys.	73	13	6	8	56
20-100 tys.	68	16	9	7	101
101-500 tys.	52	20	14	14	105
501 tys. i więcej mieszk.	63	12	19	6	49
Wykształcenie					
Podstawowe	63	22	5	10	120
Zasadnicze zawodowe	66	18	8	8	158
Średnie	71	10	13	6	175
Wysze	77	7	17	0	39
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	91	6	3	0	18
Prac. umysł. niż. szczebla	56	11	16	18	42
Pracownicy fiz.- umysł.	67	23	8	1	53
Robotnicy wykwalifikowani	76	13	8	4	56
Robotnicy niewykwalifik.	61	19	4	16	29
Rolnicy	83	12	3	3	26
Pracujący na własny rach.	80	11	9	0	27
Bierni zawodowo					
Renciści	74	11	9	6	44
Emeryci	66	14	15	6	72
Uczniowie i studenci	80	7	9	4	30
Bezrobotni	48	26	13	13	72
Gospodynie domowe i inni	73	7	10	11	24
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	67	14	7	11	73
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	68	8	17	7	36
sekt. pryw. poza rolnict.	71	17	7	4	115
prywatnym gosp. rolnym	79	17	2	2	31
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	52	22	11	15	72
301-500	59	20	10	10	87
501-900	69	16	11	4	118
901-1200	80	3	16	0	25
Powyżej 1200 zł	90	3	7	0	32
Ocena własnych war. mater.					
Złe	46	28	11	15	158
Średnie	74	10	11	4	217
Dobre	86	5	7	2	117
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	50	29	17	5	17
Raz w tygodniu	72	12	9	6	211
1-2 razy w miesiącu	71	7	13	9	80
Kilka razy w roku	60	23	7	9	121
W ogóle nie uczestniczy	69	14	11	5	63
Poglądy polityczne					
Lewica	71	11	16	2	78
Centrum	66	12	11	11	172
Prawica	73	12	11	4	98
Trudno powiedzieć	65	23	5	7	143

Tabela 5. Zmiany jakości i ilości produktów nabiałowych kupowanych przez gospodarstwa domowe respondentów w ciągu ostatnich 30 dni (%)

	Nie tańsze, nie mniej	Tańsze, nie mniej	Mniej, nie tańsze	Mniej i tańsze	Liczba osób
Ogółem	71	16	8	5	868
Płeć					
Mężczyźni	76	13	7	4	412
Kobiety	66	19	9	6	457
Wiek					
18-24 lat	69	17	11	3	128
25-34	75	9	11	4	157
35-44	80	10	6	4	145
45-54	69	17	9	5	171
55-64	64	21	5	10	121
65 lat i więcej	67	21	6	5	147
Miejsce zamieszkania					
Wieś	74	12	9	5	309
Miasto do 20 tys.	65	21	9	5	105
20-100 tys.	73	15	8	4	177
101-500 tys.	71	20	4	5	172
501 tys. i więcej mieszk.	66	16	11	7	105
Wykształcenie					
Podstawowe	63	23	6	7	234
Zasadnicze zawodowe	69	13	12	5	224
Średnie	76	14	6	4	310
Wyższe	76	10	9	5	102
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	75	9	14	2	60
Prac. umysł. niż. szczebla	73	23	0	4	74
Pracownicy fiz. - umysł.	71	15	10	5	74
Robotnicy wykwalifikowani	72	11	13	4	76
Robotnicy niewykwalifik.	68	16	9	7	33
Rolnicy	81	8	7	4	42
Pracujący na własny rach.	96	0	2	2	42
Bierni zawodowo					
Renciści	61	23	7	9	91
Emeryci	68	21	5	6	179
Uczniowie i studenci	84	11	5	0	52
Bezrobotni	59	19	13	8	98
Gospodynie domowe i inni	74	6	15	6	46
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	67	21	9	4	127
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	71	14	11	4	61
sekt. pryw. poza rolnict.	81	9	7	4	168
prywatnym gosp. rolnym	81	7	8	5	50
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	62	17	14	7	104
301-500	70	11	10	9	136
501-900	73	18	3	6	214
901-1200	86	7	5	3	67
Powyżej 1200 zł	80	10	10	0	65
Ocena własnych war. mater.					
Złe	54	26	9	12	245
Średnie	74	15	8	3	390
Dobre	85	7	7	1	232
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	40	42	10	8	47
Raz w tygodniu	70	16	8	5	423
1-2 razy w miesiącu	71	12	12	5	134
Kilka razy w roku	75	13	7	5	160
W ogóle nie uczestniczy	81	12	4	3	105
Poglądy polityczne					
Lewica	77	7	10	6	133
Centrum	73	16	9	2	276
Prawica	70	17	8	5	197
Trudno powiedzieć	67	19	6	8	260

Tabela 6. Zmiany jakości i ilości **lekarstw** kupowanych przez gospodarstwa domowe respondentów w ciągu ostatnich 30 dni

(%)

	Nie tańsze, nie mniej	Tańsze, nie mniej	Mniej, nie tańsze	Mniej i tańsze	Liczba osób
Ogółem	71	14	12	3	759
Płeć					
Mężczyźni	72	12	12	4	358
Kobiety	70	16	11	2	401
Wiek					
18-24 lat	69	8	20	3	109
25-34	72	12	14	2	136
35-44	66	11	20	2	123
45-54	70	17	9	5	137
55-64	78	14	5	3	108
65 lat i więcej	72	20	3	4	145
Miejsce zamieszkania					
Wieś	70	15	12	3	293
Miasto do 20 tys.	77	11	10	3	82
20-100 tys.	74	11	13	2	148
101-500 tys.	72	14	11	4	147
501 tys. i więcej mieszk.	64	19	10	7	90
Wykształcenie					
Podstawowe	71	20	6	3	213
Zasadnicze zawodowe	64	16	15	5	190
Średnie	71	9	17	3	271
Wysze	85	9	4	1	85
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	85	6	9	0	51
Prac. umysł. niż. szczebla	69	11	16	4	58
Pracownicy fiz.- umysł.	74	9	13	4	60
Robotnicy wykwalifikowani	63	12	20	5	62
Robotnicy niewykwalifik.	55	27	15	3	25
Rolnicy	75	7	19	0	43
Pracujący na własny rach.	86	0	9	5	37
Bierni zawodowo					
Renciści	71	20	5	4	83
Emeryci	75	17	4	4	175
Uczniowie i studenci	75	8	18	0	45
Bezrobotni	57	22	16	5	80
Gospodynie domowe i inni	64	17	19	0	40
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	74	11	9	6	101
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	71	12	14	2	47
sekt. pryw. poza rolnict.	71	9	18	2	138
prywatnym gosp. rolnym	77	6	16	1	49
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	51	25	20	4	99
301-500	64	14	19	3	123
501-900	72	15	10	3	196
901-1200	83	10	5	2	54
Powyżej 1200 zł	88	2	9	2	50
Ocena własnych war. mater.					
Złe	61	23	13	4	220
Średnie	72	14	10	4	333
Dobre	81	5	13	0	205
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	70	20	4	6	44
Raz w tygodniu	73	13	11	3	385
1-2 razy w miesiącu	69	13	15	3	107
Kilka razy w roku	67	16	14	3	133
W ogóle nie uczestniczy	72	15	10	3	90
Poglądy polityczne					
Lewica	72	8	18	2	115
Centrum	74	11	11	4	234
Prawica	70	15	12	2	178
Trudno powiedzieć	68	19	9	4	231

Tabela 7. Zmiany jakości i ilości przetworów warzywnych i owocowych kupowanych przez gospodarstwa domowe respondentów w ciągu ostatnich 30 dni (%)

	Nie tańsze, nie mniej	Tańsze, nie mniej	Mniej, nie tańsze	Mniej i tańsze	Liczba osób
Ogółem	71	8	16	5	728
Płeć					
Mężczyźni	73	7	14	5	355
Kobiety	69	8	18	5	373
Wiek					
18-24 lat	75	4	18	4	112
25-34	72	7	19	3	143
35-44	73	7	15	5	121
45-54	66	11	17	5	148
55-64	67	8	16	9	96
65 lat i więcej	75	9	12	4	108
Miejsce zamieszkania					
Wieś	74	8	13	5	250
Miasto do 20 tys.	71	5	19	5	88
20-100 tys.	76	3	16	5	148
101-500 tys.	65	11	18	6	153
501 tys. i więcej mieszk.	67	11	20	2	89
Wykształcenie					
Podstawowe	71	10	12	7	183
Zasadnicze zawodowe	66	9	19	6	178
Średnie	73	6	17	3	277
Wyższe	77	4	16	4	90
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	84	0	16	0	54
Prac. umysł. niż. szczebla	68	13	15	3	69
Pracownicy fiz.- umysł.	68	9	21	2	66
Robotnicy wykwalifikowani	79	2	16	3	60
Robotnicy niewykwalifik.	51	24	19	6	29
Rolnicy	83	4	10	3	35
Pracujący na własny rach.	84	0	14	2	38
Bierni zawodowo					
Renciści	68	13	12	7	75
Emeryci	69	8	17	7	139
Uczniowie i studenci	83	0	14	3	45
Bezrobotni	55	12	22	10	82
Gospodynie domowe i inni	81	4	11	4	36
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	71	8	17	5	113
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	72	10	16	2	53
sekt. pryw. poza rolnict.	75	5	19	1	145
prywatnym gosp. rolnym	82	7	9	3	41
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	50	14	24	13	87
301-500	66	6	21	7	120
501-900	73	9	17	1	174
901-1200	84	5	11	0	51
Powyżej 1200 zł	89	2	8	1	59
Ocena własnych war. mater.					
Złe	57	12	20	11	191
Średnie	71	8	17	4	329
Dobre	84	3	12	0	207
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	56	14	16	14	35
Raz w tygodniu	72	7	16	5	357
1-2 razy w miesiącu	73	7	17	3	115
Kilka razy w roku	68	8	19	4	130
W ogóle nie uczestniczy	77	8	12	3	91
Poglądy polityczne					
Lewica	81	5	10	4	113
Centrum	72	7	17	4	242
Prawica	70	6	19	6	170
Trudno powiedzieć	66	11	17	6	203

Tabela 8. Zmiany jakości i ilości **tiuszczów roślinnych** kupowanych przez gospodarstwa domowe respondentów w ciągu ostatnich 30 dni (%)

	Nie tańsze, nie mniej	Tańsze, nie mniej	Mniej, nie tańsze	Mniej i tańsze	Liczba osób
Ogółem	73	17	7	3	885
Płeć					
Mężczyźni	75	16	7	2	421
Kobiety	72	17	7	4	465
Wiek					
18-24 lat	71	16	10	3	130
25-34	78	11	9	2	162
35-44	74	17	7	3	148
45-54	73	19	5	3	177
55-64	71	20	5	4	118
65 lat i więcej	71	17	9	3	150
Miejsce zamieszkania					
Wieś	75	17	5	3	332
Miasto do 20 tys.	73	13	8	6	106
20-100 tys.	77	11	10	2	174
101-500 tys.	65	22	9	4	168
501 tys. i więcej mieszk.	73	18	6	3	106
Wykształcenie					
Podstawowe	69	22	5	4	241
Zasadnicze zawodowe	70	18	9	4	230
Średnie	76	13	9	3	315
Wyższe	84	11	5	1	99
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	89	7	4	0	57
Prac. umysł. niż. szczebla	80	15	4	1	75
Pracownicy fiz. - umysł.	80	17	3	0	75
Robotnicy wykwalifikowani	76	20	4	0	75
Robotnicy niewykwalifik.	68	20	3	9	33
Rolnicy	82	4	8	7	49
Pracujący na własny rach.	88	2	10	0	42
Bierni zawodowo					
Renciści	67	22	3	8	92
Emeryci	69	20	9	2	183
Uczniowie i studenci	77	7	14	2	52
Bezrobotni	60	22	9	8	102
Gospodynie domowe i inni	61	19	15	4	48
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	78	16	6	1	127
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	79	15	3	2	61
sekt. pryw. poza rolnict.	83	12	4	1	166
prywatnym gosp. rolnym	83	5	7	6	56
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	55	30	8	6	116
301-500	72	18	6	3	136
501-900	74	14	8	4	213
901-1200	81	12	7	0	66
Powyżej 1200 zł	80	7	14	0	65
Ocena własnych war. mater.					
Złe	60	27	6	6	253
Średnie	75	16	7	2	397
Dobre	85	6	9	1	234
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	64	29	2	6	45
Raz w tygodniu	73	16	7	3	442
1-2 razy w miesiącu	74	16	6	4	132
Kilka razy w roku	71	17	9	3	157
W ogóle nie uczestniczy	78	14	7	1	108
Poglądy polityczne					
Lewica	77	13	8	2	135
Centrum	77	13	8	2	280
Prawica	70	17	10	4	203
Trudno powiedzieć	69	22	4	5	265

Tabela 9. Zmiany jakości i ilości **mąki, makaronów, kasz itp.** kupowanych przez gospodarstwa domowe respondentów w ciągu ostatnich 30 dni (%)

	Nie tańsze, nie mniej	Tańsze, nie mniej	Mniej, nie tańsze	Mniej i tańsze	Liczba osób
Ogółem	75	13	8	4	883
Płeć					
Mężczyźni	76	14	6	3	418
Kobiety	73	13	10	4	465
Wiek					
18-24 lat	69	15	12	4	129
25-34	81	10	8	1	161
35-44	77	12	10	2	146
45-54	72	15	7	7	174
55-64	71	16	7	5	122
65 lat i więcej	77	14	7	2	151
Miejsce zamieszkania					
Wieś	74	16	7	3	325
Miasto do 20 tys.	78	10	9	3	103
20-100 tys.	77	10	11	2	180
101-500 tys.	71	15	8	7	170
501 tys. i więcej mieszk.	76	14	8	3	105
Wykształcenie					
Podstawowe	71	18	6	4	241
Zasadnicze zawodowe	73	15	7	4	230
Średnie	76	10	10	3	311
Wyższe	82	7	9	2	101
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	86	5	7	2	58
Prac. umysł. niż. szczebla	83	11	5	2	74
Pracownicy fiz. - umysł.	77	14	8	1	72
Robotnicy wykwalifikowani	65	18	12	4	76
Robotnicy niewykwalifik.	76	12	7	6	33
Rolnicy	82	11	7	0	49
Pracujący na własny rach.	84	4	9	3	40
Bierni zawodowo					
Renciści	66	21	4	9	92
Emeryci	75	16	8	1	184
Uczniowie i studenci	70	13	13	4	54
Bezrobotni	67	14	11	8	101
Gospodynie domowe i inni	81	8	8	3	48
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	75	13	10	2	125
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	83	10	2	5	60
sekt. pryw. poza rolnict.	78	10	9	3	165
prywatnym gosp. rolnym	86	9	6	0	56
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	58	22	15	5	115
301-500	69	18	10	3	137
501-900	80	10	6	4	215
901-1200	78	12	8	1	66
Powyżej 1200 zł	87	2	11	0	62
Ocena własnych war. mater.					
Złe	62	23	8	6	254
Średnie	77	13	7	3	396
Dobre	84	4	11	1	231
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	65	21	12	2	45
Raz w tygodniu	75	12	10	2	442
1-2 razy w miesiącu	72	16	7	5	133
Kilka razy w roku	76	13	7	4	161
W ogóle nie uczestniczy	78	12	3	7	101
Poglądy polityczne					
Lewica	78	11	9	2	133
Centrum	76	11	10	2	279
Prawica	72	13	11	5	203
Trudno powiedzieć	74	17	4	5	267

Tabela 10. Zmiany jakości i ilości gazet, czasopism, książek kupowanych przez gospodarstwa domowe respondentów w ciągu ostatnich 30 dni (%)

	Nie tańsze, nie mniej	Tańsze, nie mniej	Mniej, nie tańsze	Mniej i tańsze	Liczba osób
Ogółem	76	7	12	5	766
Płeć					
Mężczyźni	78	8	10	4	377
Kobiety	73	6	15	6	389
Wiek					
18-24 lat	69	10	17	4	115
25-34	81	5	10	4	146
35-44	77	5	12	6	140
45-54	75	8	13	4	151
55-64	72	10	11	6	106
65 lat i więcej	78	6	11	4	108
Miejsce zamieszkania					
Wieś	78	6	12	4	272
Miasto do 20 tys.	74	10	12	4	87
20-100 tys.	78	5	13	4	158
101-500 tys.	69	8	15	8	151
501 tys. i więcej mieszk.	79	9	7	4	97
Wykształcenie					
Podstawowe	75	7	11	8	183
Zasadnicze zawodowe	73	10	13	5	195
Średnie	76	6	14	4	294
Wyższe	84	4	8	3	94
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	91	3	3	2	55
Prac. umysł. niż. szczebla	76	9	12	2	75
Pracownicy fiz.- umysł.	78	9	6	7	71
Robotnicy wykwalifikowani	78	6	14	3	67
Robotnicy niewykwalifik.	69	8	12	11	33
Rolnicy	82	4	12	2	45
Pracujący na własny rach.	91	0	7	2	41
Bierni zawodowo					
Renciści	64	16	11	9	69
Emeryci	77	7	13	3	139
Uczniowie i studenci	75	0	20	5	49
Bezrobotni	66	9	16	10	81
Gospodynie domowe i inni	68	8	23	1	41
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	77	7	9	6	122
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	77	13	7	3	52
sekt. pryw. poza rolnict.	84	3	10	3	161
prywatnym gosp. rolnym	84	3	11	2	51
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	53	8	25	15	89
301-500	78	6	14	3	118
501-900	77	6	13	4	176
901-1200	88	0	10	2	61
Powyżej 1200 zł	89	6	1	3	62
Ocena własnych war. mater.					
Złe	62	11	17	10	190
Średnie	79	7	10	4	351
Dobre	84	4	12	1	223
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	67	17	6	9	35
Raz w tygodniu	78	6	12	5	383
1-2 razy w miesiącu	73	6	16	5	117
Kilka razy w roku	73	10	12	5	140
W ogóle nie uczestniczy	79	5	14	2	91
Poglądy polityczne					
Lewica	84	4	11	2	127
Centrum	79	7	10	7	249
Prawica	69	9	15	7	185
Trudno powiedzieć	73	8	14	5	203

Tabela 11. Zmiany jakości i ilości **świeżych warzyw i owoców** kupowanych przez gospodarstwa domowe respondentów w ciągu ostatnich 30 dni (%)

	Nie tańsze, nie mniej	Tańsze, nie mniej	Mniej, nie tańsze	Mniej i tańsze	Liczba osób
Ogółem	76	11	9	4	838
Płeć					
Mężczyźni	74	11	10	4	395
Kobiety	77	10	8	5	443
Wiek					
18-24 lat	79	5	11	5	126
25-34	81	10	6	4	156
35-44	76	7	13	4	141
45-54	75	13	8	4	165
55-64	70	16	8	6	108
65 lat i więcej	72	14	9	5	142
Miejsce zamieszkania					
Wieś	76	9	11	4	284
Miasto do 20 tys.	77	8	11	4	100
20-100 tys.	82	7	6	5	175
101-500 tys.	74	13	8	5	171
501 tys. i więcej mieszk.	70	19	9	3	109
Wykształcenie					
Podstawowe	70	15	9	7	215
Zasadnicze zawodowe	69	12	14	6	214
Średnie	82	7	8	3	307
Wyższe	85	11	3	0	102
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	91	7	2	0	58
Prac. umysł. niż. szczebla	78	11	8	3	77
Pracownicy fiz. - umysł.	79	7	12	2	71
Robotnicy wykwalifikowani	67	10	19	3	73
Robotnicy niewykwalifik.	71	4	14	11	31
Rolnicy	90	0	8	2	40
Pracujący na własny rach.	92	4	4	0	41
Bierni zawodowo					
Renciści	68	17	8	8	90
Emeryci	72	15	10	3	169
Uczniowie i studenci	88	4	8	0	52
Bezrobotni	67	14	8	11	92
Gospodynie domowe i inni	76	11	5	8	43
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	80	10	7	3	124
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	77	11	11	1	60
sekt. pryw. poza rolnict.	81	4	12	2	163
prywatnym gosp. rolnym	87	1	7	5	47
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	61	18	14	7	98
301-500	74	9	13	4	131
501-900	74	13	9	4	208
901-1200	83	10	6	1	63
Powyżej 1200 zł	93	4	3	0	64
Ocena własnych war. mater.					
Złe	60	18	11	11	233
Średnie	77	11	9	2	373
Dobre	91	3	6	1	230
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	55	20	14	11	46
Raz w tygodniu	76	10	11	4	412
1-2 razy w miesiącu	81	9	7	3	125
Kilka razy w roku	77	11	6	6	152
W ogóle nie uczestniczy	78	10	7	4	104
Poglądy polityczne					
Lewica	81	10	7	1	133
Centrum	79	9	9	4	273
Prawica	73	10	13	5	190
Trudno powiedzieć	72	14	8	7	241

Tabela 12. Zmiany jakości i ilości **benzyny, oleju napędowego** kupowanych przez gospodarstwa domowe respondentów w ciągu ostatnich 30 dni (%)

	Nie tańsze, nie mniej	Tańsze, nie mniej	Mniej, nie tańsze	Mniej i tańsze	Liczba osób
Ogółem	79	7	10	4	547
Płeć					
Mężczyźni	74	6	13	7	290
Kobiety	83	8	7	1	257
Wiek					
18-24 lat	74	9	12	6	87
25-34	84	6	8	2	110
35-44	81	7	8	4	116
45-54	75	8	12	5	114
55-64	73	7	15	6	73
65 lat i więcej	85	4	7	4	48
Miejsce zamieszkania					
Wieś	78	9	11	2	233
Miasto do 20 tys.	78	4	8	10	63
20-100 tys.	73	11	10	6	102
101-500 tys.	86	1	10	3	83
501 tys. i więcej mieszk.	77	6	10	7	66
Wykształcenie					
Podstawowe	77	8	7	7	101
Zasadnicze zawodowe	73	10	12	5	138
Średnie	78	6	13	3	225
Wyższe	90	4	3	3	82
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	88	2	5	4	53
Prac. umysł. niż. szczebla	82	10	8	0	56
Pracownicy fiz. - umysł.	76	5	11	8	48
Robotnicy wykwalifikowani	70	10	14	6	52
Robotnicy niewykwalifik.	88	0	5	7	20
Rolnicy	75	7	15	3	47
Pracujący na własny rach.	82	8	8	3	38
Bierni zawodowo					
Renciści	70	8	13	9	39
Emeryci	83	6	11	0	77
Uczniowie i studenci	76	11	8	5	38
Bezrobotni	70	8	12	10	45
Gospodynie domowe i inni	83	9	6	2	33
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	81	11	5	3	93
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	79	5	11	5	38
sekt. pryw. poza rolnict.	80	4	11	5	133
prywatnym gosp. rolnym	77	6	14	3	52
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	67	6	20	7	57
301-500	78	7	12	3	87
501-900	76	6	12	5	111
901-1200	85	10	5	0	41
Powyżej 1200 zł	90	0	7	3	46
Ocena własnych war. mater.					
Złe	65	5	18	11	115
Średnie	79	10	8	3	254
Dobre	86	4	8	2	179
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	61	11	18	10	19
Raz w tygodniu	80	7	10	4	290
1-2 razy w miesiącu	76	8	11	5	86
Kilka razy w roku	77	7	12	4	94
W ogóle nie uczestniczy	82	6	7	5	58
Poglądy polityczne					
Lewica	79	4	13	5	89
Centrum	79	8	7	6	188
Prawica	77	5	13	4	129
Trudno powiedzieć	79	9	10	3	141

Tabela 13. Zmiany jakości i ilości **pieczywa** kupowanego przez gospodarstwa domowe respondentów w ciągu ostatnich 30 dni (%)

	Nie tańsze, nie mniej	Tańsze, nie mniej	Mniej, nie tańsze	Mniej i tańsze	Liczba osób
Ogółem	81	11	6	2	896
Płeć					
Mężczyźni	82	12	4	2	427
Kobiety	82	9	8	2	468
Wiek					
18-24 lat	78	10	12	0	130
25-34	83	13	3	1	163
35-44	86	7	7	1	149
45-54	82	13	4	1	178
55-64	78	12	5	5	121
65 lat i więcej	82	9	6	3	154
Miejsce zamieszkania					
Wieś	83	13	4	1	329
Miasto do 20 tys.	84	9	4	3	107
20-100 tys.	88	3	8	2	177
101-500 tys.	72	15	10	3	173
501 tys. i więcej mieszk.	82	11	6	1	109
Wykształcenie					
Podstawowe	79	15	3	3	246
Zasadnicze zawodowe	81	13	5	1	232
Średnie	82	8	8	1	315
Wyższe	88	4	7	1	102
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	89	4	8	0	60
Prac. umysł. niż. szczebla	79	12	8	2	74
Pracownicy fiz. - umysł.	86	11	3	0	76
Robotnicy wykwalifikowani	83	12	4	1	75
Robotnicy niewykwalifik.	88	7	3	3	33
Rolnicy	89	8	2	0	49
Pracujący na własny rach.	98	2	0	0	41
Bierni zawodowo					
Renciści	73	17	5	6	92
Emeryci	81	10	6	2	189
Uczniowie i studenci	81	3	16	0	54
Bezrobotni	72	19	6	3	104
Gospodynie domowe i inni	82	10	8	0	48
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	84	9	5	2	129
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	82	11	6	1	60
sekt. pryw. poza rolnict.	90	7	3	0	167
prywatnym gosp. rolnym	90	8	2	0	56
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	72	19	8	1	118
301-500	80	11	6	3	138
501-900	82	8	7	2	220
901-1200	88	7	4	2	67
Powyżej 1200 zł	92	0	8	0	64
Ocena własnych war. mater.					
Złe	71	20	6	3	261
Średnie	85	9	5	1	401
Dobre	88	4	7	0	233
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	70	17	7	6	49
Raz w tygodniu	83	10	7	1	444
1-2 razy w miesiącu	81	12	4	2	132
Kilka razy w roku	81	13	5	1	162
W ogóle nie uczestniczy	85	8	6	1	108
Poglądy polityczne					
Lewica	85	6	8	1	137
Centrum	84	10	6	0	281
Prawica	79	10	8	2	204
Trudno powiedzieć	80	14	2	3	272

Tabela 14. Zmiany jakości i ilości **środków czystości** kupowanych przez gospodarstwa domowe respondentów w ciągu ostatnich 30 dni (%)

	Nie tańsze, nie mniej	Tańsze, nie mniej	Mniej, nie tańsze	Mniej i tańsze	Liczba osób
Ogółem	81	16	1	2	881
Płeć					
Mężczyźni	81	15	2	2	419
Kobiety	81	16	1	2	462
Wiek					
18-24 lat	81	16	3	0	131
25-34	86	12	1	1	160
35-44	84	14	1	1	146
45-54	78	19	1	2	176
55-64	77	17	3	3	121
65 lat i więcej	78	16	0	5	149
Miejsce zamieszkania					
Wieś	82	16	1	1	329
Miasto do 20 tys.	81	16	0	3	103
20-100 tys.	81	14	3	2	170
101-500 tys.	76	18	2	3	171
501 tys. i więcej mieszk.	85	13	1	1	109
Wykształcenie					
Podstawowe	76	19	1	3	237
Zasadnicze zawodowe	75	20	3	2	230
Średnie	86	11	1	1	312
Wyższe	87	11	1	1	102
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	91	7	0	2	60
Prac. umysł. niż. szczebla	85	15	0	0	74
Pracownicy fiz. - umysł.	84	14	3	0	73
Robotnicy wykwalifikowani	81	16	4	0	74
Robotnicy niewykwalifik.	74	22	0	4	34
Rolnicy	90	8	2	0	49
Pracujący na własny rach.	95	5	0	0	42
Bierni zawodowo					
Renciści	75	20	1	5	88
Emeryci	77	18	2	3	184
Uczniowie i studenci	87	11	2	0	54
Bezrobotni	70	22	3	4	102
Gospodynie domowe i inni	82	18	0	0	48
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	81	19	0	1	126
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	84	12	3	1	61
sekt. pryw. poza rolnict.	90	8	1	1	167
prywatnym gosp. rolnym	89	9	2	0	56
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	64	32	2	2	115
301-500	80	14	3	3	137
501-900	83	14	1	2	214
901-1200	91	6	0	2	66
Powyżej 1200 zł	92	7	1	0	61
Ocena własnych war. mater.					
Złe	64	28	3	5	255
Średnie	83	15	1	1	392
Dobre	95	4	1	0	233
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	65	24	6	5	46
Raz w tygodniu	83	14	1	1	437
1-2 razy w miesiącu	80	16	1	2	134
Kilka razy w roku	81	16	1	2	160
W ogóle nie uczestniczy	80	16	2	1	105
Poglądy polityczne					
Lewica	87	12	0	1	135
Centrum	84	15	1	0	279
Prawica	76	17	3	3	197
Trudno powiedzieć	78	17	2	3	271

Tabela 15. Zmiany jakości i ilości **kawy i herbaty** kupowanych przez gospodarstwa domowe respondentów w ciągu ostatnich 30 dni (%)

	Nie tańsze, nie mniej	Tańsze, nie mniej	Mniej, nie tańsze	Mniej i tańsze	Liczba osób
Ogółem	82	12	4	2	874
Płeć					
Mężczyźni	84	11	3	2	413
Kobiety	80	13	4	2	460
Wiek					
18-24 lat	83	10	5	2	128
25-34	91	7	2	0	160
35-44	83	11	5	2	146
45-54	81	14	3	2	178
55-64	77	18	3	3	118
65 lat i więcej	77	14	6	3	144
Miejsce zamieszkania					
Wieś	82	13	4	2	327
Miasto do 20 tys.	85	8	3	5	98
20-100 tys.	86	9	4	1	171
101-500 tys.	77	14	7	2	170
501 tys. i więcej mieszk.	83	16	1	1	107
Wykształcenie					
Podstawowe	77	17	3	4	236
Zasadnicze zawodowe	79	14	5	2	230
Średnie	87	9	4	1	312
Wyższe	87	9	4	0	96
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	93	5	2	0	54
Prac. umysł. niż. szczebla	86	10	4	0	75
Pracownicy fiz. - umysł.	88	9	2	1	73
Robotnicy wykwalifikowani	87	9	3	1	75
Robotnicy niewykwalifik.	84	6	3	7	34
Rolnicy	88	6	6	0	49
Pracujący na własny rach.	96	0	2	2	42
Bierni zawodowo					
Renciści	71	23	3	3	88
Emeryci	77	16	6	2	180
Uczniowie i studenci	96	2	3	0	52
Bezrobotni	68	22	6	3	103
Gospodynie domowe i inni	82	12	4	2	48
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	85	13	1	1	127
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	80	11	6	3	56
sekt. pryw. poza rolnict.	93	2	3	2	168
prywatnym gosp. rolnym	87	8	5	0	56
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	62	25	8	5	117
301-500	88	8	3	1	134
501-900	84	10	3	3	214
901-1200	85	10	5	0	65
Powyżej 1200 zł	92	5	3	0	59
Ocena własnych war. mater.					
Złe	65	24	8	3	256
Średnie	86	10	2	2	387
Dobre	94	3	2	0	231
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	74	18	8	0	45
Raz w tygodniu	82	12	4	2	439
1-2 razy w miesiącu	86	9	2	3	131
Kilka razy w roku	80	14	5	2	157
W ogóle nie uczestniczy	84	11	4	1	101
Poglądy polityczne					
Lewica	88	9	2	1	134
Centrum	85	11	3	1	278
Prawica	79	12	6	3	197
Trudno powiedzieć	78	15	4	2	265